

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Mercenarii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

De reliquis eiusdem Societatis viris illustribus illud, & stellas. Luminare maius mysticum est S. Ignatius, qui diei, id est *stella filij* Christiano Orbi, & iam ad Catholicam fidem conuerso præfuit, hoc est in ipsa Ecclesia Romana radios suos extulit. Luminare vero mysticum minus est Xauerius: & sane cur hoc dicam, mihi sunt rationes. Veluti enim Sol à Deo lumen sibi inditum habet, ita S. Ignatius à Deo ipso immediatè illuminatur, & ad tantum in Ecclesia apicem, & fastigium sublimatus fuit. Veluti item Luna à Deo quidem est creata, vt nocti præsit, eique lumen suum communicet, non id tamen habet immediatè è vi suæ creationis, sed à Sole illud accepit: ita etiam Xauerius à Deo præordinatus est, vt gentibus in tenebris, & vmbra mortis sedentibus, hoc Indis, & Iaponibus Christianæ, & Catholicæ fidei lumen participaret, non tamen missionem suam immediatè à Deo habuit, sed mediante magno illo Sole Sancto Ignatio. *Is lucem ab Ignatio Sole mutuatur.* Hæc ille. O Verum, & animatum Societatis Cælum! in quo Ignatius vt Sol rutilat: Xauerius vt Luna splendet: ceteri filij vt Stellæ micant. De quibus Stellis idem Auctor grauissimus à num. 14. citato vsque ad 77. Et à fol. 181. pro ingenti suo erga Societatem amore, & plura numero, & sane grandia Elogia continet.

A MERCENARIIS.

104.* **A**B ALFONSO REMON Prædicatore, Ordinisque Historiographo Generali Laudatissimo: qui Tom. 2. Histor. General. eiusdem Ordinis lib. 14. cap. 3. asserit, Societatem Religionem esse in suis actionibus prudentissimam, & præstantissimam, nec non & Matrem filiorum doctissimorum in Ecclesia Dei, his sæculis, vt eorum euulgant scripta. Et postea addit: Eandem Societatem esse lucem præstantissimam inter cæteras Religiones sanctitate, virtute, literis, exemplo, cathedris, suggestis, regimine spiritali, & politico,

K k

Societas filiorum doctissimorum prudentissima Mater. Lux præstantissima inter cæteras Religiones sanctitate, virtute, literis, &c.

tico , normaque viuendi Mendicante & Monastica.
Hec ille.

Bacchanalium reformationis.

105. * A GABRIELE TELLEZ, *Definitore, ac Generalis etiam Ordinis Historiographo in suo Thirso fol. 77. col. 1.* Bacchanalium (ait) dierum reformatio perspicaci in omnibus Religioni Iesuiticæ omnino debetur: illa hos dies tot ludis prophanatos, tot vitijs armatos, & pietati, & sermonibus, Iubilais, & cultui Sacramenti Sanctissimi dedicauit. Eius filij vi differtissimi reformatores, carnis effrænata licentiam Christi carne refrænauerunt: eorum diligentia non iam Bacchanalium, sed quasi Maioris Hebdomadæ hi dies antecinerales apparent, &c.

Christi carne, carnis licentiam refrænans.

Clarissima supra omnes sacras Congregationes.

Precincta scientiarum omnium toga.

Ardenti charitate omnibus se accommodat.

Orbis Scholæ, fidei ornamentum & Euangelij officina.

Vera Apostolorum successio, humeris Christi subsidiū dignissimū & schola Vniuersalis Ecclesiæ.

106. * A FRANCO BOIL *Regio Concionatore ac celeberrimo in sermone S. Fran. Xauerij, qui habetur in sua sacra Decima §. 1. fol. 129.* O clarissima (exclamat ille) supra omnes sacras Congregationes Religio sacra, ac insignis Societatis IESV, cuius ardens charitas facit, vt quamuis te præcingas scientiarum omnium insigni toga, vrgeat te tamen magis cum exutis supremi Magisterij tui ornamentis, induis iam Angli, iam Belgæ, iam Indorum personam, vt omnes Christo lucrificas. *Et §. 3. fol. 146. col. 2. iterum exclamat.* O Societas IESV Religio Sacratissima, Orbis Schola, fidei Ornamentum, Euangelij Officina maxima, vera Apostolorum successio, humeris Christi subsidium dignissimum, filiorum tuorum multitudine stellas ipsas superante, & innumerorum Martyrum Coronis, quas omnes Xauerio debere se fatebuntur, nobilissima. *Hec ille. Et in Approbat. ad Discursum P. Andrade de Baptismo Deiparæ, Societatem vocat, Sacram & excelsum, Scholamque Vniuersalem Ecclesiæ.*

107. A FRAN. HENRIQUEZ *Ordinis Presentato, scriptorūque in Vulgari idiomate non vulgari, qui per varias Excellentias, in Ignatij, & Societatis laudes mirum in modum, acute & eleganter excurrit, Tom. 2. de sanctis, oratione de S. Ignat. Excellent. 2. fol. 4. col. 1.* Societas (inquit) IESV, ideo forsan tam hono-

honorifica nomenclatura appellatur, quia Saluatoris Socia in opprobriorum, & Martyriorum tolerantia. *Et Excellent. 4. fol. 8. col. 1.* Societatem (ait) non terrestrem esse sed caelestem, & diuinam, & Filij Dei Societatem. Hanc (dicit col. 4.) & persecutionibus fundatam, & laboribus auctam, infidelium, fideliumque insectationibus creuisse, quibus vel antiquissima familiae vestem induisse, *addit fol. 9. col. 2. Et col. 3. subdit:* Vel ab ipsis cunis nouit libros scribere Societas. Ignatius adhuc tyro caelestem illum Exercitiorum spiritualium librum à Summis Pontificibus toties approbatum, & commendatum: Salmeron eius Socius tot varia & erudita volumina in ipsamet Societatis infantia typis excuderunt: A suomet exordio steriles infidelium solitudines suorum Martyrum foecundauit sanguine: Ipsemet Sanctissimus P. Ignatius adhuc in uicinis agens, 7. filios suos variè trucidatos pro fide Catholica numerauit. Ne ergo vocetis recentem Religionem, quæ obsequijs antiqua est, & quæ tam breui tempore tantum fructificauit scriptis, virtutibus & facinoribus ac si ad millia vsque sæcula durasset. Quæ alia Religio (ait col. 4.) quamuis præclarissima tam breui spatio tot fructus in omnium virtutum genere attulit? Hæc est Religio fertilis Martyrum, abundans confessoribus, Seminarium literarum, &c. Et quam mihi ostendes Religionem ita fertilem, quem nidum tam numerosa prole fetosum? *verbis utitur S. Chrysostr. Hom. de SS. Machab.* Quod si (prosequitur fol. 10 col. 2.) in Martyrum monte exordium habet hæc Ignatij Familia, si persecutionibus nascitur, uocare eam ore pleno, Martyrum Congregationem. *Et postea Excell. 7. fol. 16. col. 1.* Cum Mundus (inquit) uidit talis Societatis homines, Apostolos Dei nominauit: & sic eos Lusitania uocat. *Et quidem in Epistola ad Hebr. 1. noluit D. Paulus uocari Apostolus, quia iam ibi IESVM Apostoli nomine appellarat: Nec fuisset congruum (inquit Hieronym. ad Galat. 1.) ut ubi Christus dicendus erat Apostolus, ibi etiam Paulus Apostolus poneretur.* Et hæc summa excellentiarum

Saluatoris Socia in opprobriorum, & Martyriorum tolerantia.

Caelestis ac diuina persecutionibus fundata.

Aucta laboribus, libris, Martyribus.

Vix nata tantum fructificauit scriptis, & virtutibus ac si ad millia sæcula durasset.

Religio fertilis Martyrum, ac literarum seminariū.

Nidus numerosa prole fetosus.

Eius filij Dei Apostoli.

huius sacrae Religionis, quod virtute suorum professores tales sint, tam excellens suae doctrinae lux, ut Ignatij filijs, & Iesu Christi socijs commune sit Apostolorum Nomen. *Et rursus Excellent 9. fol. 2. col. 2.* Si in lucem edita Ignatij Familia & ad Haesum tenebris resistendum, & ad Haeticorum astutias, & machinas destruendas, quid mirum, quod Dei Filius IESV Nomine eam nobilitet, vocans eam Societatem suam, *Et fol. 21. col. 3.* Si Francisco (*ait verbis D. Antoninij vtens*) ostensa est Domus sibi per Visionem militaribus apparatus plena, in signum praesidij, quod eius filij Ecclesiae erant allaturi, id ipsum in Ignatij filijs iam, iusta cordium nostrorum laetitia cernimus. Hos igitur novos milites iam videmus in campo, lingua, & calamo velut gladio duplici defendere nos ab ijs, qui suis erroribus nos perdere, ac destruere tentant, *&c.* O quam bene (*addit col. 4*) Ignatio conueniunt Nazianzeni verba orat. 20. Prior Pater certauit, nunc filij succedunt. Tres libros S. Ignatius scripsit, innumeros filij in fidei defensionem, & Ecclesiae ornamentum. Pater bella quidem sanguinolenta Romae, & alibi cum Haeticis habuit, & victor euasit, filij omnia Septemtrionis Regna, ut ea reducerent Ecclesiae gremio, penetrarunt. Pater plures animas conuertit, filij ampli Orientis Gentilitatem: Pater suo tempore Ecclesiae Athlas, filij hodie brachio suo veluti scuto eam protegunt. *Et fol. 23.* Nouus (*inquit*) exercitus, nouum Dei subsidium Societas IESV, sed Societati Haeticorum opposita: vtraque Societas est, sed vtraque in omnibus contraria. Iesuitica Vnitatem, & charitatem amplectitur, Haetica discordias: illa morum moderationem exercet, secus ista. Quam distinctus Haeticus! quam reformatus Iesuita! *Et fol. 24. col. 2.* Prope montem Carmeli (*subdit verbis vtens Abulensis 3. Reg. 18.*) Comedit Achab, dum Elias orabat in monte. Hoc idem videmus hodie in Ecclesia Dei: facti enim Societatis Religiosi spiritus feruore Eliae zelum renouant, magis puram, magisque feruentem orationem

in

Edita in lucem ad haesum tenebris resistendum, & Haeticorum astutias destruendas.

Contra: quos suorum militum linguam, & calamo velut duplici gladio Ecclesia defendit.

Socij Parenti suo quam similes.

Iste Ecclesia Athlas, illi scutum.

Societas nouus Exercitus, nouum Dei subsidium Haeticis oppositum.

Renouat Eliae zelum in Bacchanalibus. 3. Reg. 18. 42.

in Bacchanalibus, dum huius sæculi filij gulæ & abdomini indulgent.

Et postea *Excell.* 11. fol. 29. col. 4. In hac (*inquit*) Domo amicorum Dei vita actiua, & contemplatiua iunguntur, strictisque amicitiaë vinculis vniuntur Martha, & Maria. Non sum vni angulo natus, Patria mea totus est hic Mundus, dicebat de se *Seneca lib. 3. Epist. 28. & de Societate Encomiastes.* Igitur egredimini (*socios alloquitur*) ô Euangelici Prædicatores, ô Magistri Christianæ doctrinæ: egredimini de vestris recessibus, per secularium domos intrate, tenebrosas carceres lustrate, in quibus vinculis aureis præpediti, miseri captiui rident suam infelicitatem. Regia Palatia vestra sancta communicatione fruantur: gens enim in omni virtute adeo exercitata, omni religiosa occupatione tam munita, inter sæculi pericula securè viuere potest: siquidem inter sæculi confusiones illi supremam Dei maiestatem laudant, & extollunt. Et *Excell.* 13. fol. 39. col. 3. *Nostris applicat quod Eusebius dixit de Primæuis Ecclesiæ Religiosis:* Ab ortu autem diei vsque ad vesperam omne eis spatium studiorum exercitijs ducitur, quibus ad diuinam Philosophiam Sacris literis imbuuntur, habent etiam disputationes quasdam: itaque non solum subtilius intelligunt hymnos veterum, sed & ipsi faciunt nouos. *lib. 2. Hist. Eccles. c. 13.* Verè qui hæc scribit (*subdit Auctor*) in Societatis munia oculos iecisse videtur: in ea enim videmus concertationes literarias acerrimas: vnaquæque huius Religionis Domus, noua quædam Vniuersitas videtur: hic scriptores, hic docti scripturæ Interpretes: viri denique in omni virtutum genere perfecti.

Et *Excell.* 14. fol. 40. col. 1. Ignatius (*inquit*) & eius Familia sapientiæ lucernas in manibus portant, ideo eum emerito titulo Urbanus VIII. & Ducem, & Arhlantem Ecclesiæ vocat, sustinentem orbem humeris suæ doctrinæ. Præcipuum exercitium, & occupatio huius Sacræ Familiæ studium literarum est, adeo, vt de illa dicere possimus, quod Cyrillus

Domus amicorum Dei, in qua vita actiua, & contemplatiua iunguntur. Luc. 10. 38.

Commendatur ex literarum exercitio.

Sapientiæ lucernas in manibus eum Ignatio portat.

Qui v
Dux, &
Ecclesia
Atlas, sua
doctrina
humeris
sustinet
Orbem.

Socij lau-
dati.

Quorum
calamis
Taberna-
culum Dei
ornatur.
Exod. 38.
18.

Societas
suprema
Ciuitas
literarum.
Ioh. 15. 15

In quo IE-
SV Nomen
vacuum
non est.

Hierosolymitanus de Hieronymo : vsque ad mediam noctem quiescebat, qua quidem continuo surgens lectionibus, & scripturis sanctissimis, quibus tota radiat Ecclesia, uti lampadibus pretiosis intentus, vsque ad esus horam perdurabat. *Et postea fol. 41. col. 1. De viris huius Societatis dicit, quod de veterioribus religiosi, primisque Christiana perfectionis exemplaribus refert S. Isidorus.* Simul agunt viuentes in Orationibus, in lectionibus, in disputationibus, in Vigilijs, in ieiunijs, modesti, verecundi, placidi, concordissimam vitam sectantur, cogitationes suas alterutrum reuelantes, inuicem discutunt & corrigunt. *Et fol. 42. col. 1. Tabernaculum (ait) ubi adstabat diuina Maieestas plumis ornatum, & in introitu eius opere plumario fecit tentorium Exod. 38. ad indicandum fortè, maiorem Ecclesiæ ornatum ex sacrorum scriptorum calamis componi : ô quàm multi, & diuersi ditant Societatem ! Non est excogitabilis literarum materia, de qua eius professores libros pene infinitos non scripserint. Si Orco capita tollant Hæreses, hi calamis ea demetunt : fratres Scripturam nouis lucubrationibus illustrent, hi orbem illustribus Commentarijs replent. In Theologia Morali & Scholastica, in legibus, & Concionibus quis neget excellere ? ô Ciuitas literis exornata, in qua mysterioso artificio exodi citati pennæ ad Te ditandam concurrunt, &c. Et tandem fol. 43. col. 1. ô suprema (exclamat) Ciuitas literarum, in qua omnes benè occupati, nullus otiosus viuit : omnes fructificant, omnes gemellis fætibus, & sterilis non est in eis. Quæ Augustin. & Bernardus de viro Euangelico explicant : ille Epilt. 83. iste ser. 63. in Cant. Et quidem sanctis exhortationibus, doctis scriptis, literarum eruditione fructus producis, ô sancta Societas crescas in millia millium. Hucusque ille, & quidem in summam Societatis laudem, & commendationem.*

108. A. IOANNE DIAZ MORQUECHO in *Censura Tomi singularium Moral P. Anton. de Quintanadueñas.* Quando (inquit) non leuitica proles, hos tam locupletes fructus parturiuit ?

riuit ? Nullatenus vacuum Nomen IESVS in illa extitit familia, vt de aliquibus veteris Testamenti aiebat Bernardus : illa enim Vocabula in illis nec lucent, nec pascunt, nec medentur, sicut in nostro IESV, verba sunt Bernardi. At vero in Societate IESV palmitibus non ita, sed frondes, flores, & fructus vberrimos parturiunt, sicut in nostro IESV; lucent in verbis, pascunt in exemplis, & languores animæ suis medentur scriptis. Sic illè.

Flores enim, & fructus vberrimos parturit.

109. * A FERDINANDO DE RIVERA, Socio ac Secretario R. P. Generalis sue Illustrissimæ Religionis in Concione, quam habuit in Templo nostro Matritensi, qui postquam asseruit, Christum Dominum Societatis contractum (sèu vt vulgo dicitur Trato de Compañia) cum Ignatio iniisse ad animarum lucrum acquirendum, hæc habet fol. 21. col. 1. Est tamen impossibile recensere fructum quem illa protulit, & innumerabile lucrum animarum, quo gaudet Ecclesia eius causa : dicat illud Sacramentorum, Confessionum, & communionum frequentia, multitudo hominum, qui Religionem profitentur : dicant Hæretici conuicti in Germania, Angliā, & Gallia : dicant Gentiles ad veram fidei notitiam in vtraque India reducti. O quam bene conuenit IESV Societati, quod de Æterna Sapientia dixit Sapiens, Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius. Omnia bona (addit col. 2.) ad tria genera reducuntur, ad bonum honestum, vtile, & delectabile. Quæ omnia pariter inueniuntur in Ecclesia per hanc sanctam Societatem IESV, & per manus illius. Honestum; in prompta obedientia, perfecta charitate, humilitate profunda, laborum, ac Martyriorum tolerantia, alijsque virtutibus. Vtile: (subdit fol. 22.) in eruditorum, ac sanæ & Catholicæ doctrinæ voluminum editione, scientiarum omnium in omnibus Academijs per eam suscitato splendore, confessionibus, ac concionatoribus, Congregationibus sæcularium Equitum, & Ecclesiasticorum, alijsque pene innumeris. Delectabile: in

Innumera- biles fru- ctus ex illis secuti.

Præcipue in Hæreticis, & Gentilibus re- ndis.

Sap. 7. 11. Bona honesta, vtilia, & delectabilia Ecclesia attulit.

Tem-

Templorum eius nitore, domorum munditia, Altarium ornatu, afflictorum dulci congressu, ægrotorum solamine, in eo denique quod omnibus se accommodans, cum dolentibus doleat, & gaudeat cum gaudentibus, omnes speciali lætitia afficiendo, &c. *Hæc inter alia multa additissimus Societatis Encomiastes.*

Religio
magna, v-
triusque
Ecclesiæ
felix læti-
tia.

Isai. 60. 15
Multo irri-
gata san-
guine.

Instar auri
laborū igne
perpurgata.

Arbor tota
ex auro in
æternum
duratura.

110. * A SILVESTRO DE SAAVEDRA in *Approb. Relectionis Sacre pro celebratione primi sæculi Societatis, habita in Collegio Gaditano à P. Thoma Legionensi mira eruditione, Hispalique typis editæ ann. 1640.* Magna (inquit) Religio, sæculi huius superbia (Ponam te in superbiam sæculorum) vtriusque orbis, siue Ecclesiæ vtriusque felix lætitia, sic effulsit, ac si sæcula vixisset innumera, non bene perpensis Catholicæ Monarchiæ lucris: tanto irrigata sanguine primum eius sæculum aureum emerfit: eaque instar auri laborum Christiano perpurgata igne, splendens, ac purissima: plantataque iuxta persecutionum aquas. Arbor tota ex auro in æternum duratura; securius sane quam de suo Augusto Platano vaticinabatur Marcialis:

*O dilecta Deus, ô magni Cesaris Arbor,
Ne metuas ferrum, Sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores,
Non Pompeiana te posuere manus.*